

1

Je kunt veel zeggen over de Griekse soldaat Pheidippides, maar rennen kon hij. 't Is natuurlijk al vijftienghonderd jaar geleden en wat er precies van waar is, kan niemand ons vertellen. In ieder geval wonnen de Athener soldaten van hun Perzische collega's, die overigens veel sterker waren, en daarna zette Pheidippides het op een hollen. Hij rende zo van het stadje Marathon naar Athene om daar het goede nieuws te vertellen, en viel na een welgemeend 'hoera' dood neer vanwege een zonnesteek. Goed nieuws kan soms kwalijke gevolgen hebben. Sindsdien probeert een groot deel van de wereldbevolking die stunt na te doen. Rennen over een afstand van tweeënveertig kilometer en daarna ook nog zo'n honderdvijfennegentig duivelse meters om na afloop een mooie bos bloemen in de handen gedrukt te krijgen. Blaren als kwartjes onder de voeten, maandenlang spierpijn van kuit via kont tot aan beide schouderbladen, maar de prestatie is geleverd! De foto van de aankomst blijft nog generaties lang op de schoorsteenmantel staan.

Elke zichzelf respecterende stad heeft een marathon. En Rotterdam heeft een van de allermooiste. Als je tijdens de tocht ruimte zou hebben voor een blik naar links of rechts zou je door de schoonheid van de Maasstad overweldigd worden. Maar goed, de longen duwen alle beschikbare zuurstof naar de benen en naar niets anders in het lijf, dus veel toeristisch genieten is er niet bij. Je mag al blij zijn als je aan ademen toekomt en voor de rest moet het gehele lichaam veranderen in een soort hersenloze automaat anders kom je de eerste hoek nog niet om. Een marathon heeft een ruim deelnemersveld met daarin een aantal professionals die goed geld verdienen met hun voetenwerk. Ze reizen de wereld over, laten zich mooie envelopjes met inhoud overhandigen en doen dan dat wat ze in Kenia en Ethiopië door de armoede hebben moeten leren. Verder zijn er de liefhebbers, maar ook daar zijn er bij die nog een aardig sponsorgeldje bij elkaar trappelen tijdens die meer dan veertigduizend passen.

De werknemers, en ook de eigenaar, van Gerards Garage waren al van oudsher grote sportfanaten. Of het nou voetballen was of zwemmen of wielrennen of schaatsen. D'r kon op de aardbol geen sportieve prestatie worden geleverd of de heren waren er met hart en ziel bij. Liefst met een kratje bier, wat te snaaien, benen omhoog, buik niet helemaal in het blikveld tussen tv en ogenpaar. Als dat allemaal goed verzorgd was, waren

zij stuk voor stuk fanatieke beoefenaars van het betere aanmoedigingswerk. Vanuit die zorgvuldig gekozen positie hadden ze in het verleden ook geweldige resultaten geboekt. De mannen waren ervan overtuigd dat de finaleplaats van het Nederlands elftal in Zuid-Afrika nooit was bereikt als zij daar niet hun bierbuiken bij in de strijd hadden geworpen. Trouw gingen ze ook naar Feyenoord, waarmee ze meer voor- en tegenspoed hadden beleefd dan in hun respectievelijke huwelijken.

De garage was eigendom van Gerard. Hij had in een heel ver verleden, ongeveer toen die Griek z'n maffe voettocht ondernam, weleens voor een baas gewerkt, maar dat was hem heel slecht bevallen. Dat iemand anders hem vertelde wat hij precies moest doen, had hij op de lagere school nog wel kunnen verwerken, maar daarna was dat hem heel moeilijk afgegaan. Zelfs in militaire dienst had hij voortdurend in de clinch gelegen met de officieren. Dat waren meestal van die jongetjes die ontzettend hun best hadden gedaan op school en dan, vanwege een waaier aan diploma's, meer strepen op hun mouw mochten hebben dan hij. Ze konden een lekkere ouderwetse grote smoel van hem krijgen met hun bevelen. Een van die luitenanten had hij nog van de verdrinkingsdood gered, omdat die erop stond dat ze gingen staan hupsen op een onbetrouwbare baileybrug. Gerard had een bloedhekel aan hupsen. Hupsen was iets voor mietjes, niet voor mannen. Maar dat schreeuwerige luitenantje

wilde iets uitleggen over ‘interfereren’ (of iets dergelijks) en stond erop dat het volledige peloton ging hupsen. Na drie keer hupsen lagen alle manschappen in de Oude IJssel; en toen bleek het papjongetje niet te kunnen zwemmen. Het bedankje moest Gerard nu nog krijgen.

Het was niet druk in de garage. Crisis. Mensen sleutelden zelf wel een nieuwe uitlaat onder hun bakkie. En de concurrentie was intussen moordend. Voor een paar tientjes kon je al een grote beurt krijgen bij de Kwik-Fit. Hij kon niet meer omlaag met zijn prijzen, dan moest hij d’r geld bij leggen. Er stond op dit moment zegge en schrijve één oude Opel in de hal. Die stond op de brug, maar was al lang klaar. Gerard wilde hem daar laten staan om zo nog een beetje de indruk te wekken dat er genoeg reuring in de zaak was. Niks was echter minder waar.

In een hoekje van de garage had zich in de loop van de jaren een soort huiskamer gevormd, meestal van meubeltjes die ze bij het grofvuil hadden gevonden of die uit het legaat van een gestorven buurtbewoner mochten worden meegenomen. Het zag er verdraaid gezellig uit. Heel veel schemerlampen, een lederen bankstel in vloekende kleuren, een eettafel met een fijn Perzisch kleedje erop. En verder een soort keukentje waar je natuurlijk geen maaltijden in kon bereiden, maar waar de oude koffiemachine altijd stond te pruttelen en waar in een ijskast een niet-aflatende hoeveelheid koud bier te vinden was. Een vriezer met bitterballen, een frituur om ze

knetterend heet in te krijgen, en verder een magnetron waarin je worstjes en andere consumpties op temperatuur kon brengen. Gerards personeel hing daar rond. In die huiskamer, dus. D'r was eigenlijk geen ander werkwoord te vinden om hun aanwezigheid te beschrijven dan 'hangen'. Niemand zát. Niemand gebruikte de leuning om de rug tegen aan te zetten. Nee, men hing, wachtend op de volgende klant die maar niet leek te komen. Of op het volgende potje klaverjas.

Leo, een lange en ietwat slungelige monteur, nam een laatste slok van zijn bier en verfrommelde het blikje tot een soort metalen prop die hij, het moet gezegd, met een welgemikte worp in de afvallemmer mikte. Aan hem moest een groot basketballer verloren zijn gegaan, maar die carrièrekeuze was hem nooit voorgehouden. Sterker nog: het leven was Leo tot op heden overvallen. Alles leek hem te zijn 'gebeurd', alsof zijn bestaan door anderen was bepaald. De laatste jaren – hij was ook de jongste niet meer; z'n veertigste verjaardag kon hij zich niet helemaal meer herinneren – was hij daar steeds meer over na gaan denken. Er waren bepaalde momenten geweest dat hij misschien een andere afslag had kunnen nemen op het levenspad, maar bij al die kruisingen en splitsingen was het niet in hem opgekomen iets anders te doen dan rechtdoor te gaan. Nu zat hij met de gebakken peren. Zo voelde hij het, althans. Zijn leven was een tikkeltje mislukt. Er waren wel mooie dingen maar hij

moest er heel goed over nadenken welke precies.

‘Gerard! We gaan beginnen!’ schreeuwde hij door de garage. Gerard zelf zat in zijn kantoortje en staaarde naar een papiertje dat hij voor zich had.

‘Jongens, ik heb dus een Turk aan m’n reet en die wil niet betalen.’

‘Altijd nog beter dan een Turk ín je reet die je niet wil betalen,’ kirde Kees.

Dat deed Kees wel vaker. Hij had humor, vond hij zelf, en hij was daarbij van mening dat je dat niet onder stoe-len of banken moest steken. Daarom lachte hij altijd zelf het eerste om zijn eigen grappen, ook om aan te geven dat je hem niet hoefde te vertellen wat leuk was en wat niet. Kees had ook verdriet maar dat hield hij buiten de garage. Daar wilde hij niet over praten in het openbaar. Het ging niemand wat aan dat hij thuis een stevig kruis had hangen. Een kruis was het, letterlijk.

Gerard kwam uit zijn kantoortje en wees naar de Opel.

‘Hoe staat-ie ervoor? Dat mens komt hem morgen halen.’

‘Moet een nieuw spruitstuk onder, dan is-ie klaar,’ zei Nico die het kwartet Rotterdamse mannen in de garage compleet maakte. Verder werkte hier ook nog Youssoef. Op bepaalde dagen zou je zelfs kunnen zeggen dat hij de enige was die werkte, want de anderen hadden er nogal een handje van om te ‘hangen’.

‘Zou ik ook wel willen, een nieuw spruitstuk,’ grapte Leo.

‘En anders je wijf wel,’ bromde Gerard. ‘Bakkie jongens, en is er al gedeeld? Eén klaverjassie kan geen kwaad toch?’ En vervolgens naar Youssoef: ‘Maak jij die wagen dan even af?’

Youssoef knikte. Van klaverjassen had hij toch geen flauw benul.

‘En werken, hè?’ zei Leo tegen de voormalige Egyptenaar. ‘Met jouw tempo waren de piramides nog steeds niet af geweest.’

Dat vond iedereen leuk, behalve Youssoef die bij de inburgering voor alles ruim voldoende had gehaald, behalve voor het respecteren van originele Rotterdamse humor.

Als ze eenmaal aan het klaverjassen sloegen, verdween bij het viertal de rest van de wereld. Het begon altijd met één potje, maar – en dat gold zeker voor deze tijd van weinig klanten en weinig werk – het draaide altijd uit op een compleet toernooi. Met zorg werden de punten bijgehouden en vanzelfsprekend was er voortdurend tijd voor intensieve wedstrijdanalyses.

‘Zat jij nou nog met een kale nel?’

Klaverjas is een spel dat het uiterste vergt van de intelligentie. Met geluk heeft het, volgens insiders, niets te maken. Natuurlijk moet je mooie kaarten hebben, maar – en daar komt dan een stukje kansberekening bij

kijken – daar heb jij net zoveel kans op als je tegenstander. Het gaat erom dat je heel goed in de gaten houdt wat je medespeler doet, want aan de hand daarvan kun je wellicht weten wat die in zijn handen heeft. En aanzien je met de man tegenover je een team vormt, om zo de kerels rechts en links van je te verslaan, is alles afhankelijk van de communicatie die je met je medespeler onderhoudt.

‘Lul!’

Daarbij is het natuurlijk van levensbelang iedereen te respecteren tijdens een klaverjaspotje. Niet alleen je teamgenoot, maar ook je tegenstander.

‘Aan wie ligt die slag nou?’

‘Aan ons. En ik heb nog een vrije klaveren. Ik zeg nat.’

‘Nee, hou op!’

‘Ja, ik zit met drie troeven achter je. En Niek heb de nel.’

Gerard keek naar de kaarten op tafel, naar de slagen die hij binnen had gehaald en naar wat hij nog in zijn handen had. Hij kon geen andere conclusie trekken dan dat hij deze partij had verloren.

‘Nou, dat gaat hem niet worden.’

‘Waar deed je ’t op dan?’ vroeg Leo.

‘Ik heb vier keer ’t aas.’

‘Ja, dan kan het raar lopen.’

Gerard strekte zijn benen, legde zijn handen in zijn nek en keek naar de trouwe groep medewerkers aan het

gezellige klaverjastafeltje in zijn garage. Hij haalde diep adem, sloot even zijn ogen en legde toen zijn beide handen op de tafel.

‘Ik ben zondag jarig, trouwens,’ zei hij. ‘Ik zeg: uurtje of elf, een bakkie met een soessie en dan zitten we om halftwaalf aan het bier. Afgesproken?’

‘Gezellie,’ zei Nico.

‘Kom je ook, Kees?’ vroeg Gerard.

‘Natuurlijk,’ antwoordde Kees. Maar er klonk wel een zekere aarzeling in zijn stem door. ‘Waarom zou ik niet komen?’

‘Nou, vanwege Jolanda.’

Meteen leek er een soort woede in Kees los te spoelen. Hij stond op en spuwde vuur. Als er iets in de buurt van zijn voeten had gestaan, had hij er een schop tegen gegeven.

‘Je denkt toch niet dat dat wijf van mij gaat bepalen waar ik uithang?’

Ze zwegen. Ze keken naar Kees. En ze keken naar elkaar. Ze konden nu wel wat gaan zeggen, maar dat was waarschijnlijk olie op het vuur en de dag had lang genoeg geduurd. Gerard pakte de kaarten op en deed ze in het doosje, als teken dat het mooi was geweest. Hij ging sluiten.

Gerard had niet alleen een garage waar hij een moeilijke tijd mee had; thuis had hij ook nog Harry. Harry was

zijn zoon van zestien jaar. De laatste tijd viel er weinig met hem te beginnen. Op school was dat joch niet vooruit te branden. Lenie en hij waren al een paar keer uitgenodigd voor een gesprek met de mentor-docent die hen waarschuwde voor 'zitten blijven' en voor 'galg en rad' en voor 'de toekomst'. Maar ja, d'r viel geen land te bezeilen met dat jong. Voordat Harry werd geboren, had Gerard al z'n hoop op een dochter gevestigd. Dat leek hem fantastisch. Zo'n meid die op je schoot zat en die je verhaaltjes kon vertellen voor het slapengaan en die tegen je aankroop als het donker of eng werd. Het werd een jongen en al snel besepte Gerard dat al die dingen óók prima lukte bij zo'n knaap. Troosten als z'n knie open lag. Woedend worden op de grote jongens die hem pestten. Vissen op zondag in de vroege ochtend. Mee-nemen naar Feyenoord. 't Was hem niet tegengevallen. En zo rond de eerste tienerjaren dacht Gerard zelfs dat Harry hem zou kunnen opvolgen in de zaak. Dat die de hele boel zou kunnen overnemen en wellicht dat enkele garagebedrijf kon opstuwen in de vaart der volkeren. Dat Harry uiteindelijk op een dag een keten aan garagebedrijven had waar Gerard dan nog een beetje bij adviseerde. Maar een paar jaar geleden was hij de jongen 'kwijtgeraakt'. De gesprekken waren verdwenen; conversaties werden zo taai als oude toffee. Op school ging het ook steeds minder. De zevens en achten werden eerst vijven en zessen, en inmiddels vaak tweeën en drieën.

Hij zag er ook niet uit, Harry. Je zou hem met een tang naar de douche slepen. In zijn kleren – dat moest dan wel de laatste mode zijn – zaten overal scheuren. Hij smeerde iets in zijn haar waardoor het rechtvereind stond. En dat ‘iets’ waste hij er nooit meer uit.

Daar zaten ze dan in de eenvoudige Nieuw Crooswijkse woonkamer van Gerard en Lenie, en ze hoorden hoe zij in de keuken bezig was om weer iets heerlijks te bereiden in die potten en pannen van haar. Koken kon Lenie als geen ander. Ze nam daar ook d'r tijd voor en – of ze nou geld hadden of niet – d'r stond altijd goed eten op tafel. Het geroer in de pannen was het enige geluid in dit huis, want Harry zei niks. Gerard had een paar keer een begin gemaakt met een gesprek.

‘Zo, jongen, hoe gaat het op school?’

‘Gaat wel.’

En dat was dan weer het einde van het gesprek. Harry had het mes van tafel gepakt en zat daar nu mee in het tafelkleed te snijden. Eerst wilde Gerard er niets van zeggen, want alles leidde tot ruzie. Maar hij kon het niet aanzien dat die lusteloze knaap nu moedwillig spullen van het gezin aan het vernielen was.

‘Niet doen,’ zei hij, zo aardig mogelijk. Dat hielp niet, Harry sneed gewoon door. ‘Harry?’

En ook dat werkte niet, want Harry wilde niet luisteren naar zijn vader. Zoonlief was van plan te testen hoe ver hij kon gaan. Hij keek op naar pa en sneed nog even

door. Pas toen het duidelijk was dat mama zo de kamer in zou komen, hield hij op en legde hij het mes weer neer.

Ze zette de braadpan met gebraden rundvlees midden op tafel. Daarna kwamen de aardappelen en de groenten.

‘Zo. En dat vlees... daar heb je je mes niet voor nodig.’ Ze schepte op. Beetje jus over de aardappelen.

‘Dat ziet er goed uit, Lenie,’ zei Gerard.

‘Dat het jullie maar mag smaken,’ zei Lenie glimlachend.

Daarop pakte Harry een aansteker uit zijn zak, nam vervolgens een plukje van zijn eigen haar en stak dat even aan. Lenie keek naar Gerard.

‘Harry!’

‘Nou, we gaan eerst even eten,’ zei Lenie om de gemoederen tot bedaren te brengen. Het was een stille wrede oorlog tussen een ontevreden puber en zijn ouders die niet wisten hoe ze daarmee om moesten gaan. Ze aten. Het was heerlijk. En toch voelden ze die rots op de bodem van hun maag.

Er was niet alleen een kruis in het huis van Kees en Jolanda, d’r was zelfs een dressoir vol Bijbelfiguren. Mozes stond er met zijn tien geboden en Abraham met een brandend braambos. Jezus zat aan een prachtige tafel met al zijn discipelen om hem heen. Ze had ze stuk voor

stuk via internet gevonden en intussen had ze zowat de hele Bijbel compleet. Waar anderen een huis vol smurfen hadden, was Jolanda een fanatieke verzamelaar geworden van Bijbelse figuren. Van sommige beelden zou de oppervlakkige kijker geen idee hebben in welk verhaal deze de hoofdrol speelden, maar dat deed er voor Jolanda niet toe. Elk vrij uurtje was ze bezig om een nieuwe aanwinst aan haar aanzienlijke collectie toe te voegen. En dan hadden we de blik nog niet geworpen op het meer dan enorme kruisbeeld dat Kees met tweeduimnagels aan de muur had bevestigd zodat het van z'n levensdagen niet meer van de wand kon kletteren. Jezus keek gedwee naar de eettafel beneden hem. Hij had een mooi plekje naast de Friese staartklok die nog van Jolanda's grootvader was geweest.

In de kamer hingen ook foto's van het stel in gelukkige dagen. Trouwfoto's, vakantiekiekjes. Jonge mensen met een leven voor zich, met ogen vol verwachting en pret. Een jeugd vol geluk, een huwelijk uit enorme liefde, en aanvankelijk een leven met grote verwachtingen. De ogen van Jolanda waren grijs geworden, er leek altijd wel een soort traan in de ooghoek te liggen. Ze bad en Kees bad ook. Of liever: Kees bad mee. Hij wist nooit hoelang het gebed aan Onze Lieve Heer dit keer zou duren en daarom sloeg hij af en toe even een blik op haar om te zien of ze al klaar was. Dan kon hij tenminste aanvallen. Hij wilde graag zijn dankbaarheid aan de

Hemelse Vader laten blijken over al dat heerlijke voedsel op tafel, maar hij vroeg zich af of het toch werkelijk eerst koud moest worden voordat hij het kon nuttigen. ‘Danken kan toch ook achteraf?’ had hij op een keer tegen Jolanda gezegd en sindsdien werd er gebeden vóór en ná elke maaltijd.

Hij wist niet hoe gauw hij de opscheplepel moest grijpen toen zij eenmaal haar ‘Om Jezus’ wil, amen’ had gepreveld. Aardappelen waren lekker kruimig, de jus was lekker vet en het vlees was mals. Hij had al een hekel aan groenten sinds zijn allervroegste kinderjaren, maar deze sperziebonen waren wel te harden.

‘Neem ook wat sla,’ zei ze.

‘Neem ik zo.’

‘Nee, doe nu maar.’

‘Kan ook straks.’

Toen zei ze niks meer, maar pakte het slabestek en drapeerde wat van het groen – met azijn en olie – naast de aardappelen. Dat vond Kees niet zo lekker, want dat zuur ging dan in die aardappelen zitten en dat smaakte niet.

‘Sla is gezond,’ zei ze toen de daad was verricht.

Hij keek naar zijn vrouw. Het verdriet had haar te grazen genomen op een manier die, volgens Kees, volstrekt onaanvaardbaar was. Misschien dat die Vent daarboven een bedoeling had, maar hij zag toch de zin niet in van de treurigheid in het gezicht van zijn grote liefde. Haar

leven was niet langer een feest en dat uitte zich in alles wat ze deed en was. D'r haar was sluike en grijs geworden. D'r huid vaal. D'r ogen dof. Daar zat iemand die van nature prachtig was, maar de schoonheid was verloren door het lot van het leven. Hij gunde haar dat niet. En hij gunde zichzelf dit chagrijn ook niet.

‘Gerard viert zondag zijn verjaardag en ik dacht, eh...’

Jolanda keek hem aan met een blik waaruit duidelijk werd dat de zondag niet voor verjaardagen bedoeld was in het Grote Plan van de Heilige Schepper. Kees schepte nog maar een keer op.

‘Je sla!’

Zo hadden ze alle vier een huis. Het huis van Leo werd gevuld met kindergehuil. Hij hoorde de kleine Jayden al toen hij de sleutel in het slot stak. Eigenlijk wilde hij, na zo'n loodzware dag in de oliedampen van Gerards Garage, eerst even douchen.

‘Anita?’ schreeuwde hij het huis in, maar er kwam geen antwoord. ‘Aniet?’ Maar ook de tweede keer kwam er geen reactie. Het enige geluid in het hele huis was het gehuil van de kleine Jayden. Dan maar niet onder de douche, dan maar eerst naar de woonkamer om te kijken naar het kleine jongetje in het campingbedje. Even zag hij de geopende pizzadoos op de salontafel met daarin nog wat restanten koude pizza. Hij duwde de deur van de slaapkamer open, in de hoop Anita daar

te vinden. Maar lauw sjoege. Hij pakte het jochie op; het hield meteen op met huilen.

Jayden leek niet op z'n moeder, want die was blond – platinablond op dit moment maar dat was een spoelinkie – en ook niet op Leo want die had geen enkel pigment. Als Anita de moeder van Jayden was, dan was Leo zéker zijn vader niet. Eerst dacht Leo nog dat zijn stiefzoon van een of andere Surinamer of Antilliaan moest zijn, maar sinds de dag dat hij de ex van Anita tegen het lijf was gelopen, hield hij het op een voormalige inwoner van de Kaapverdische Eilanden. Anita kon dat noch bevestigen, noch ontkennen... dus toen wist Leo genoeg, ook al hield ze vol dat ze niet precies wist wie de verwekker van dat schoons in het campingbedje was.

‘Hé, lekkere bruine huilebalk. Kom 'ns hier,’ zei Leo liefdevol tegen het knulletje dat ook geen enkele schuld had aan z'n eigen ontstaansgeschiedenis. Niet dat de automonteur zo handig was met kinderen – en zeker niet met zulk klein grut – maar liefde had hij wel in overvloed en daarvan kon hij prima wat geven aan het ventje dat blijkbaar in zijn eentje het huis moest bewaken.

‘Waar is je speen, hè? Waar is je speentje dan?’

Leo zocht in het campingbedje naar de speen, maar kon die nergens vinden. Hij wiegde het jongetje een beetje. Het huilen was gestopt, maar groot verdriet bleef toch hangen in dat kleine krullenkoppie.

‘En waar is je mama, hè? Waar is mama dan?’

Als Jayden het al wist, was hij niet in staat om daar antwoord op te geven. Het knulletje kon nauwelijks staan en aan praten deed het ventje ook nog niet. Met het huilende jochie op zijn arm ging hij naar de keuken en pakte daar een biertje. ‘Gaan we maar eens kijken of we nog ergens een kipnuggetje vandaan kunnen roven.’

De laatste van het kwartet klaverjassers was Nico. Tot een paar maanden geleden woonde hij in een bescheiden voor-tussen-achttertje met zijn moeder, maar die had hij een tijdje geleden naar haar laatste rustplaats gebracht. Aan het interieur van hun huis had hij sindsdien niet veel veranderd. Alles stond nog precies zoals mevrouw Witteveld het ooit had bedacht. De rouwkaart op de schoorsteenmantel kon Nico niet weggooien en zelfs niet weghalen, omdat het de enige wezenlijke herinnering was aan de treurige gang van zaken een tijdje geleden. Mama was gek op eiken. Alles in het huis was eiken. Meubels van eiken, fauteuils van leder en eiken, een eiken dressoir. De kist waarin ze werd begraven was een rib uit Nico’s lijf, maar hij kon het niet over zijn hart verkrijgen om haar in grenen te begraven. Eiken was wel heel duur voor iets wat uiteindelijk in de grond tot stof moest vergaan, maar voor zijn moeder had Nico alles over.

Er stonden wat knullige beeldjes in de woonkamer en ook heel veel prullaria die zijn moeder in de loop der jaren had verzameld. Een aantal ouderwetse en ook wel

heel stoffige schemerlampen, en verder tientallen familiefoto's van het gezin waar Nico ooit deel van uitmaakte.

Vanavond had Nico de tafel gedekt voor twee, hij kreeg bezoek. Voor de gezelligheid stak hij er zelfs een klein waxinelichtje bij aan. Zo leek het nog wat. Zonder zijn moeder was het huis tot een treurig mausoleum van herinneringen geworden. De geest van mama waarde rond in alles wat hier was. Het rook hier naar verdrietige ouderdom en naar stof dat zich ophoopte op dat verleden. Hij probeerde het wel schoon te houden, maar dat lukte niet helemaal. Het huis was muf. Zijn leven was muf.

De telefoon ging. Nico's moeder had nog zo'n oud antwoordapparaat met rode lichtjes aan de buitenkant. Het zei met haar krakerige stem: 'Dit is het antwoordapparaat van mevrouw Witteveld en van Nico. Momenteel zijn wij niet thuis maar u kunt inspreken na de piep.' Er werd ingesproken. Door een meisje. Het meisje zei: 'Hoi, met Anneke. Ik kan niet komen. Ik weet niet of je erg op mij gerekend had, maar sowieso denk ik dat het misschien beter is dat we elkaar... nou ja, beetje lastig om zo te zeggen door zo'n apparaat, maar ik zeg het toch maar, eh... Het is beter als we elkaar niet meer zien, denk ik. Ik bedoel, het is helemaal niet lullig bedoeld of zo... het ligt zeker niet aan jou maar meer aan mezelf. Ik weet gewoon op het moment niet zo goed wat ik wil... dus... ik wil in ieder geval even geen relatie, dat weet ik

wel. Ja. Maar ik wil nog wel zeggen dat...'

Het antwoordapparaat had er genoeg van. Het sloot de lijn af en het nam geen informatie meer op. Het wilde niet weten of Anneke nog wat aardige dingen zou gaan zeggen over Nico, en de automonteur begreep dat zelf ook wel. Hij haalde een condoom uit zijn broekzak. Hij maakte de verpakking open en rook eraan. Toen wierp hij het ongebruikte preservatiefje met een boog in de vuilnisemmer.

Vier mannen waren het. Vier mannen die misschien allemaal ooit grote verwachtingen hadden gehad van het leven dat voor hen lag. Vier mannen die stuk voor stuk teleurstellingen over dat bestaan hadden moeten verwerken in de laatste jaren. Hun levens waren stil komen te staan. De dagen gingen voorbij met klaverjassen, met bier, met klanten die maar niet kwamen, met huizen vol kruizen. Dat leek, voor wie er met afstand naar keek, wellicht op treurigheid, maar dan rekende je niet op de Rotterdamse humor die als een reddingsboei drenkelingen boven water weet te houden. Er viel elke dag wel wat te lachen in het leven van Gerard, van Leo, van Nico en van Kees. Misschien niet zoveel als in hun tienerjaren, maar genoeg om van het leven van elke dag te houden.

En toen moest hun grote avontuur nog beginnen.